

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **BRP Group s. r. o.**, se sídlem Brno, Šmejkalova 1525/86, zastoupené Mgr. Zuzanou Chadimovou, advokátkou se sídlem Židlochovice, Náměstí Míru 24, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Opava, Kolářská 451/13, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2024, č. j. 62 Ad 5/2023 - 44,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2024, č. j. 62 Ad 5/2023 - 44, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „inspektorát“) rozhodnutím ze dne 8. 2. 2023, č. j. 4455/9.30/22-15, uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), jehož se dopustila tím, že na pracovišti „*rekonstrukce bytového domu*“ na adrese Žižkova 72, Brno, (dále jen „pracoviště“), umožnila dvěma cizincům ukrajinské státní příslušnosti (I. K., nar. X, a V. B., nar. X) výkon závislé práce spočívající v odstraňování omítky ze zdi, mimo pracovněprávní vztah, tedy v rozporu s § 3 zákoníku práce, a zároveň těmito dvěma cizincům umožnila výkon závislé práce bez zaměstnanecké karty nebo bez povolení k zaměstnání v rozporu s § 89 odst. 1 a 2 zákona o zaměstnanosti. Za uvedený přestupek byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 90 000 Kč a také povinnost uhradit paušální částku

nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč. Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 6. 2023, č. j. 5251/1.30/22-7, zamítl odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu; krajský soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Předmětem sporu mezi žalobkyní a žalovaným bylo, zda oba cizinci uvedené práce vykonávali jménem žalobkyně a podle jejich pokynů, jak dovozuje žalovaný, či jménem a na základě pokynů společnosti DEVSTAV s. r. o. (dále jen „DEVSTAV“), jak tvrdí žalobkyně. Žalovaný svůj závěr založil na protokolech o výsledku obou cizinců před cizineckou policií dne 17. 2. 2021, konkrétně na jejich vyjádření, že práci organizuje, řídí a kontroluje „pan Denis“ (Denis Karásek je jednatelem žalobkyně), že v minulosti pracovali pro společnost DEVSTAV, ale ta jim přestala vyplácet odměnu. To vedlo správní orgány k závěru, že DEVSTAV na tyto cizince v současnosti při práci nedohlíží, neúkoluje je, neposkytuje jim odměnu za vykonanou práci a neviduje jejich docházku; výkon závislé práce tedy prováděli pro žalobkyni.

[4] Žalobkyně tyto úvahy odmítla, na podporu svých tvrzení předložila čestná prohlášení, a navrhla výslech svědků. Žalovaný uvedl, že protokoly o výsledku obou cizinců před cizineckou policií (byť bez účasti žalobkyně) mají největší důkazní sílu a jsou dostatečná; doložená čestná prohlášení pak nepůsobí věrohodně. Opakovaný výslech pánů K. a B. by byl nadbytečný, stejně jako výslech Jiřího Bláhy (prokuristy žalobkyně) a M. H. (zaměstnanec žalobkyně).

[5] Krajský soud vyhodnotil, že úvaha žalovaného nemohla obstát, neboť žalobkyně přednesla komplexnější a relativně ucelenou argumentaci, která se v kontextu obsahu správního spisu nejeví jako zcela nepravděpodobná, nelogická, ničím nepodložená, a proto jen účelová. Dle krajského soudu žalovaný vyšel především z vyjádření obou cizinců při jejich výsledku cizineckou policií, aniž by ovšem vyvrátil plausibilní skutkovou verzi předestřenou žalobkyní. Ta navrhovala opakovaný výslech obou cizinců (i proto, aby mu mohla být přítomna), a nadto i výslech pánů Bláhy a H. Krajský soud konstatoval, že by správní orgány nebyly povinny navrhované výslechy provést, vypořádaly-li by se dostatečně se zjištěným skutkovým stavem a postavily-li by i bez těchto výslechů najisto, pro koho dotčení cizinci k okamžiku kontroly fakticky vykonávali práci. To však neučinily, neboť považovaly klíčovou otázku za již vyřešenou. Vzhledem k uvedenému krajský soud uzavřel, že skutkový stav, který vzaly správní orgány za základ své konkluze, nemá dostatečnou oporu ve správním spisu a závěr žalovaného je tak za zjištěného skutkového stavu přinejmenším předčasný.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný, dále jen „stěžovatel“ kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel má za to, že obsah správního spisu dostatečně prokazuje, že to byla žalobkyně, kdo cizincům umožnil výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah a bez platného povolení k zaměstnání. Krajský soud ignoroval popis fakticky probíhajícího výkonu práce, jak jej podávali cizinci a také jednatel žalobkyně. Z obsahu spisu jednoznačně

pokračování

plyne, že žalobkyně umožnila nejméně dne 17. 2. 2021 cizincům výkon závislé práce na pracovišti. Z protokolů o výsleších těchto cizinců cizineckou policií z téhož dne plyne, že ti bydleli v domě jednatele žalobkyně pana Denise Karáska, který jim zadával práci, seznámil je s pracovištěm, vlastnil nářadí, které používali k práci; výplatu dostávali jednou týdně od pana Karáska, nebo pana J. (jeho kamarád). Součástí spisu je také úřední záznam vyhotovený Policí ČR (rovněž ze dne 17. 2. 2021), ve kterém je mj. uvedeno, že ve 14:10 se na místo dostavil pan Denis Karásek, který hlídce sdělil, že uvedené cizince zaměstnává a současně jim poskytuje ubytování; jak dlouho u něj pracují, neuvedl. Na výkon práce pana K. a pana B. dle pokynů žalobkyně lze podle stěžovatele usuzovat též z toho, že každý týden dostávali peníze od žalobkyně. Krajský soud se v dané věci při vyhodnocení skutkových zjištění zcela odchýlil od recentní judikatury, která považuje za rozhodné naplnění znaků závislé práce, přičemž je irelevantní, zda mají fyzické osoby uzavřen pracovněprávní vztah s odlišným subjektem, než vůči kterému byly tyto definiční znaky naplněny. K tomu stěžovatel poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2024, č. j. 3 Ad 8/2023, rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 5. 2. 2023, č. j. 31 Ad 5/2022 - 47, a ze dne 28. 7. 2020, č. j. 31 Ad 11/2018 - 61, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 2 Ads 151/2015 - 27.

[8] Stěžovatel má na rozdíl od krajského soudu postaveno najisto, že cizinci vykonávali závislou práci pro žalobkyni, a nikoliv pro DEVSTAV. Ze spisu plyne i to, že cizinci měli platnou zaměstnaneckou kartu pouze do 30. 11. 2020, a že v roce 2021 neměli žádný platný druh pobytu na území ČR. Ze spisu se rovněž podává, že DEVSTAV ukončil pracovní poměr s panem K. ke dni 31. 3. 2020 a s panem B. k 19. 8. 2020. I z protokolů o výsleších cizinců plyne, že jim DEVSTAV práci nezadával. Pan B. uvedl, že pro DEVSTAV pracoval asi v červnu a červenci 2020 a na dotaz, zda je v současné době v ČR zaměstnán, odpověděl, že zaměstnán není. Obdobně i pan K. uvedl, že pro DEVSTAV pracoval naposledy asi před čtyřmi, pěti měsíci. Na přímý dotaz, zda je na přestavbu domu na adrese Žižkova 2048/72, Brno, vyslal DEVSTAV, odpověděl, že nikoliv, práci si našli sami. Z výše uvedeného stěžovatel dovozuje, že mezi cizinci a DEVSTAV nebyl žádný pracovněprávní vztah nejen fakticky ale ani formálně. Navíc verze žalobkyně, že cizinci byli zaměstnanci DEVSTAV, byla uplatněna až dlouho po kontrole. Tato verze, kterou krajský soud považuje za plausibilní, se dle stěžovatele jeví s ohledem na uvedené naopak jako zcela nepravděpodobná a účelová.

[9] Žalobkyně se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

[10] Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Krajský soud dovodil, že zde existují dvě plausibilní skutkové verze o tom, pro koho cizinci v době provedené kontroly pracovali. Tento závěr stěžovatel rozporuje a považuje žalobkyni předestřenou verzi za účelovou s ohledem na informace obsažené ve spisu. S tímto názorem kasační soud nesouhlasí, neboť, jak bude vyloženo dále, krajský soud nesprávně vyhodnotil informace obsažené ve správním spisu a při hodnocení skutkového

stavu věci vybočil z konstantní judikatury, která nestojí na formálním, ale na materiálním pojetí znaků závislé práce.

[13] Přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti se právnická nebo fyzická osoba podnikající dopustí tím, že *umožní* výkon nelegální práce dle § 5 písm. e) bod 1 a 2 téhož zákona.

[14] Podle § 5 písm. e) bodu 1. zákona o zaměstnanosti se rozumí nelegální prací *závislá práce vykonávaná fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah*. Podle bodu 2. téhož ustanovení se nelegální prací rozumí rovněž *práce vykonávaná cizincem v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li podle tohoto zákona vyžadováno*. Podle § 2 odst. 1 zákoníku práce, *závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně*.

[15] Podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu je v každém jednotlivém případě nutno zkoumat *faktické* naplnění podmínek výkonu závislé práce tak, jak jsou vymezeny v zákoníku práce. V případě, kdy se smluvní strany snaží zastřít výkon závislé práce uzavřením občanskoprávní či obchodněprávní smlouvy, je třeba posuzovat jejich vztah podle jeho faktické (nikoli formální – deklarované) povahy. Bez dalšího tedy není rozhodující, *na jakém formálním základě* pracovník činnost provádí, ani to, jaká byla *tvrzená vůle* smluvních stran. Podle § 3 zákoníku práce lze závislou práci vykonávat výlučně v základním pracovněprávním vztahu, tj. v pracovním poměru či na základě některé z dohod o pracích vykonávaných mimo pracovní poměr. Ve vztahu k zaměstnávání cizinců pak další podmínky stanoví § 89 a násl. zákona o zaměstnanosti. Blíže lze k této problematice odkázat například na rozsudky tohoto soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 2 Ads 151/2015 - 27, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Ads 272/2016 - 53.

[16] Vymezením znaků závislé práce se Nejvyšší správní soud zabýval zejména v rozsudku ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, č. 3027/2014 Sb. NSS, v němž určil obligatorní znaky závislé práce, které ji odlišují od jiných ekonomických či jiných aktivit, jako je například samostatná podnikatelská činnost či mezilidská výpomoc. Konstatoval, že správní orgány musí při postihu nelegální práce obviněnému z přestupku prokázat naplnění všech vymezených znaků, kterými jsou (1) osobní a (2) soustavný výkon práce, (3) jménem zaměstnavatele, (4) podle jeho pokynů, přičemž (5) zaměstnanec se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu (shodně například i rozsudky tohoto soudu ze dne 30. 8. 2018, č. j. 2 Ads 25/2018 - 28, či ze dne 30. 10. 2020, č. j. 3 Ads 106/2019 - 29). Naplnění dalších povinností zaměstnavatele, vymezených v § 2 odst. 2 zákoníku práce (například poskytnutí mzdy či platu), může být určitou indicií, že se v dané věci jedná o výkon závislé práce, nejde však již o její pojmové znaky, jejichž naplnění správní orgán prokazuje.

[17] Správní orgány při posouzení projednávané věci postupovaly zcela v souladu s výše zmíněnými závěry judikatury a Nejvyšší správní soud se s jejich hodnocením zjištěného skutkového stavu ztotožňuje. Jelikož je v projednávané věci sporným toliko prokázání výkonu práce jménem zaměstnavatele a dle jeho pokynů, zaměří se kasační soud pouze na tuto otázku.

pokračování

[18] Přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti se může dopustit jakákoli právnická či podnikající fyzická osoba, bez ohledu na to, jaký je její právní vztah k fyzické osobě, která měla nelegální práci vykonávat. Pachatelem tedy nemusí být toliko tzv. „papírový“ zaměstnavatel, nýbrž kdokoli, kdo výkon práce *umožní* (viz odst. [24] výše). Pojaly-li tedy správní orgány podezření na nelegální zaměstnávání cizinců, neměly se spokojit s tím, jak byl vztah s deklarovaným subjektem, pro který cizinci vykonávali práce, formálně navenek upraven. Uvedené koreluje s konstantní judikaturou správních soudů (srov. například již zmiňovaný rozsudek tohoto soudu č. j. 2 Ads 151/2015 - 27). I kdyby tak byl formálně deklarovaným („papírovým“) zaměstnavatelem cizinců DEVSTAV, nelze *a priori* vyloučit odpovědnost žalobkyně za spáchání přestupku. Rozhodné je, vůči komu byla závislá práce fakticky vykonávána (podle definičních znaků), tj. kdo práci cizincům *umožnil*.

[19] Uvedenou otázkou se správní orgány podrobně zabývaly, přičemž na základě provedených důkazů dovodily, že cizinci vykonávali práci jménem žalobkyně a dle jejích pokynů. Uvedené plyne zejména z protokolů o jejich výsleších cizineckou policií, z nichž vyplynulo, že cizince s pracovištěm seznámil pan Denis Karásek (jednatel žalobkyně), jenž jim přiděloval práci, cizinci při práci používali jeho nářadí, jemu odevzdávali výkaz docházky a od něj (nebo od jeho kamaráda), dostávali výplatu. [svědek B.: „...chodí tam šéf, jmenuje se Denis, co řekne, to udělám, (...) práci přiděluje a kontroluje pan Denis, (...), nářadí patří panu Denisovi, (...) evidenci pracovní doby jsme pak dali panu Denisovi“; svědek K.: „...práci mi zadával pan Denis Karásek. Myslím si, že je majitel firmy BRP Group s. r. o.; (...), s pracovištěm mě seznámil pan Denis Karásek, (...), nemám žádnou smlouvu, jsem domluven s Denis Karásek, že budu na stavbu chodit pracovat, (...) sbíječka byla pana Denis Karásek“; Pokud jde o verzi žalobkyně, že cizinci pracovali jménem a dle pokynů společnosti DEVSTAV, tu zjištěné skutečnosti nepotvrzují a lze ji ve shodě se stěžovatelem označit za účelovou. Z protokolů o výsleších a dalších listin založených ve spisu sice plyne, že cizinci během svého předchozího pobytu na území ČR skutečně pracovali pro DEVSTAV, nicméně s jejich současnou prací společnost DEVSTAV, kromě tvrzení žalobkyně a dodatečně předložených čestných prohlášení cizinců, nic nepojí. Z protokolů o výsleších plyne, že si cizinci našli práci sami, což potvrzuje i žalobkyně, která uvedla, že cizince s nabídkou práce oslovil pan Karásek, jelikož bydleli v jeho nemovitosti a on potřeboval pracovníky na stavbě. Svědci dále shodně vypověděli, že po příjezdu do ČR v lednu 2021 kontaktovali pana Ostrovka (jednatel DEVSTAV), ten jim nicméně sdělil, že pro ně práci nemá, respektive že pro něj již pracovat nemohou; svědek B. pracoval pro DEVSTAV naposledy v červnu nebo červenci 2020, svědek K. na přímý dotaz, zda je DEVSTAV vyslal na pracovní cestu na pracoviště, odpověděl, že nikoli a uvedl též, že pro DEVSTAV pracoval naposledy před 4 – 5 měsíci. Z uvedeného je evidentní, že ačkoli cizinci v minulosti pro DEVSTAV pracovali, v době, kdy byli kontrolováni na pracovišti, zcela jistě jimi vykonávaná práce neměla s touto společností žádnou spojitost. Na uvedeném nemohla ničeho změnit ani žalobkyní předložená čestná prohlášení cizinců, ve kterých je bez jakéhokoli vysvětlení uvedeno, že cizinci pracovali výhradně pro DEVSTAV po celou dobu svého pobytu v ČR, se žalobkyní této společnosti toliko dojednali zakázku v podobě stavebních prací a že peníze, které jim žalobkyně vyplácela, považovali za odměnu od společnosti DEVSTAV. S ohledem na jejich předchozí svědeckou výpověď a další zjištění správních orgánů, která se nacházejí ve spisu, však byly tyto nově sdělené informace

vyhodnoceny správními orgány jako účelové, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje; nevěrohodnost čestných prohlášení podtrhuje i fakt, že jsou identického obsahu a nejsou datována.

[20] Krajský soud považoval žalobkyní tvrzenou verzi za plausibilní, neboť nezohlednil pro věc podstatou skutečnost (plynoucí ze správních rozhodnutí a podloženou listinnými důkazy založenými ve správním spisu), že již inspektorát v prvostupňovém rozhodnutí zdůraznil, že v řízení bylo zjištěno, že ani pan B., ani pan K. neměli v roce 2021 žádný platný druh pobytu na území ČR; jejich povolení k zaměstnání zanikla ke dni 30. 11. 2020 a v souladu s § 48 odst. 3 písm. a) zákoníku práce k témuž dni zanikly i jejich pracovní poměry; ze spisu (registry ČSSZ, ÚP a AISC) dále plyne, že DEVSTAV ukončil pracovní poměr s panem K. ke dni 31. 3. 2020 a s panem B. k 19. 8. 2020. I z již zmiňovaných protokolů o výsleších cizinců plyne, že jim DEVSTAV práci nezadával. Pan B. uvedl, že pro DEVSTAV pracoval asi v červnu, červenci 2020 a na dotaz, zda je v současné době v ČR zaměstnán, odpověděl, že není; uvedené nasvědčuje tomu, že DEVSTAV nepovažoval za svého zaměstnavatele. Obdobně i pan K. uvedl, že pro DEVSTAV pracoval naposledy asi před čtyřmi, pěti měsíci. Na přímý dotaz, zda je na přestavbu domu na adrese Žižkova 2048/72, Brno, vyslal DEVSTAV, odpověděl, že nevyslal, že si práci našli sami. Tvrzení cizinců obsažená v protokolech o výsleších před cizineckou policií tak korespondují s doklady nacházejícími se ve spisu, pokud jde o zánik jejich pracovního poměru u společnosti DEVSTAV. Uvedené podporuje též úřední záznam vyhotovený Policií ČR dne 17. 2. 2021, ve kterém je mj. uvedeno, že pan Denis Karásek hlídce sdělil, že „cizince zaměstnává“ a současně jim poskytuje ubytování. V uvedeném skutkovém kontextu lze dle Nejvyššího správního soudu seznat reálný obraz o skutečném stavu věci; ten odpovídá nikoli závěrům krajského soudu, ale závěrům, k nimž dospěly správní orgány.

[21] Vzhledem k uvedenému lze souhlasit se stěžovatelem, že mezi cizinci a společností DEVSTAV nebyl při provádění prací na pracovišti nejen žádný formální pracovněprávní vztah, ale ani vztah faktický. Tvrzení žalobkyně, že se její zástupce před ubytovanými cizinci zmínil, že jí chybí pracovníci na stavbě, cizinci pak tuto skutečnost sdělili svému zaměstnavateli (DEVSTAV), načež byla mezi žalobkyní a DEVSTAV uzavřena ústní smlouva o dílo a bylo domluveno, že část mzdy bude cizincům (vzhledem k nepřítomnosti pana Ostrovky) vyplácet žalobkyně, působí zcela nevěrohodně. Lze přitakat stěžovateli, že skutková verze předestřená žalobkyní byla pouze účelově vytvořena, a to s cílem zastřít faktický stav a přenést odpovědnost za přestupek na předchozího zaměstnavatele cizinců, jehož jednatel je dle tvrzení žalobkyně dlouhodobě v zahraničí. Je velice nepravděpodobné, že by DEVSTAV, který cizince zaměstnával legálně, poté, co dal podnět ke zrušení jejich zaměstnaneckých karet, a odhlásil je z povinných evidencí, „zaměstnal“ tyto cizince následně způsobem, jak se to snaží presentovat žalobkyně. Ostatně, ani svědecké výpovědi, které měly prokázat (pouze) existenci smlouvy o dílo mezi žalobkyní a DEVSTAV, by nebyly s to prokázat, že DEVSTAV *fakticky umožnil* práci cizinců na pracovišti v době kontroly. Žalobkyně navíc nepředložila žádný relevantní důkaz, který by potvrdil toto její tvrzení, přestože uváděla, že po ukončení prací, měla být mezi ní a DEVSTAV provedena fakturace. Pokud by touto fakturací žalobkyně disponovala, nic jí nebránilo předložit ji správním orgánům na podporu svých tvrzení již v průběhu přestupkového řízení.

pokračování

[22] Se stěžovatelem lze souhlasit též v tom, že ačkoli není poskytování odměny zaměstnanci vymezeno v zákoně jako znak závislé práce, neznamená to, že by zcela ztratilo smysl tuto otázku v rámci postihování nelegální práce zkoumat, neboť právě pobírání odměny představuje typickou skutečnost, která závislé postavení zaměstnance na zaměstnavateli věrohodně prokazuje (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35). Oba cizinci shodně uvedli, že dostávali odměnu pravidelně každý týden (pan K. uvedl, že mu z ní byla odečtena rovněž částka za ubytování u jednatele žalobkyně), přičemž z jejich původních vyjádření vůbec neplyne, že by tuto odměnu jakkoli spojovali se společností DEVSTAV. Z jejich tvrzení naopak plyne, že ji považovali za odměnu za odvedenou práci na pracovišti od žalobkyně, od které dostávali pokyny, jakou práci mají vykonávat.

[23] Ani skutečnost, že při hodnocení důkazů přiznaly správní orgány nejvyšší důkazní sílu právě protokolům o výsleších cizinců cizineckou policií, nepovažuje Nejvyšší správní soud za jakkoli závadnou. Tento postup (vycházející z principu volného hodnocení důkazů – viz § 50 odst. 4 správního řádu) byl správními orgány racionálně zdůvodněn tím, že se jednalo o autentické zachycení odpovědí cizinců bezprostředně poté, co byli policií odvezeni z pracoviště. Tyto důkazy konfrontovaly se (zcela identickými) čestnými prohlášeními cizinců, vytvořenými až poté, co bylo zahájeno přestupkové řízení, jimiž zčásti popřeli svá předchozí tvrzení a značně je upravili ve prospěch žalobkyně, to vše bez jakéhokoli vysvětlení. Dovodily-li, že tato čestná prohlášení cizinců působí nevěrohodně a přiklonily-li se k obsahu jejich výpovědí před cizineckou policií, nikterak tím dle názoru kasačního soudu nevybočily z výše zmiňované zásady volného hodnocení důkazů.

[24] Na shora uvedené závěry by nakonec neměla vliv ani skutečnost, zda mezi žalobkyní a společností DEVSTAV byla skutečně uzavřena ústní smlouva o dílo, což žalobkyně chtěla prokázat svědeckými výpověďmi pánů H. a Bláhy. Z obsahu takové smlouvy (byla-li by vůbec prokázána její existence) by mohly být (navíc jen nepřímo) vyvozeny pouze závěry o existenci *formálního* pracovněprávního vztahu mezi uvedenou společností a oběma cizinci. Lze jistě připustit, že pokud by v řízení bylo prokázáno, že cizinci byli *fakticky* v pracovněprávním či obdobném vztahu s uvedenou společností, byl by vyloučen výkon závislé práce pro žalobkyni; to ovšem tvrzená smlouva ze své podstaty prokázat nemůže.

[25] Závěrem Nejvyšší správní soud konstatuje, že správní orgán není podle § 52 správního řádu vázán návrhy účastníků na provedení důkazů, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), a to i se zřetelem k případným okolnostem svědčícím v prospěch či neprospěch toho, komu má být uložena povinnost (§ 50 odst. 3 věta druhá správního řádu). Krajský soud v tomto směru přílehavě odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které „*je právem správního orgánu, který vede řízení o přestupku, vlastní úvahou dospět k rozhodnutí, které důkazy provede, a které naopak označí v dané situaci za nadbytečné a návrhu na jejich provedení nevyhoví*“ (rozsudek ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005 - 62, č. 847/2006 Sb. NSS). Jak již bylo uvedeno, Nejvyšší správní soud zde přisvědčil stěžovateli, že navrhované důkazy byly nadbytečné, neboť na základě důkazů již provedených byl skutkový stav zjištěn dostatečně. Neprovedení navrhovaných důkazů bylo v tomto ohledu správními orgány řádně odůvodněno.

[26] Vzhledem k uvedenému nemůže obstát závěr krajského soudu, že skutkový stav, který vzal stěžovatel za základ svého závěru, že to byla žalobkyně, kdo oběma cizincům umožnil výkon závislé práce, nemá dostatečnou oporu ve správním spisu.

[27] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 větou první před středníkem s. ř. s. proto zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[28] Krajský soud bude v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[29] V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. března 2025

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu